

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNY

IX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
w Sosnowcu

1. WSTĘP

Szkolny program wychowawczo- profilaktyczny realizowany w IX Liceum Ogólnokształcącym w Sosnowcu opiera się na hierarchii wartości przyjętej przez radę pedagogiczną, radę rodziców i samorząd uczniowski, wynikających z przyjętej w szkole koncepcji pracy. Treści szkolnego programu wychowawczo-profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Istotą działań wychowawczych i profilaktycznych szkoły jest współpraca całej społeczności szkolnej oparta na założeniu, że wychowanie jest zadaniem realizowanym w rodzinie i w szkole, która w swojej działalności musi uwzględniać zarówno wolę rodziców, jak i priorytety edukacyjne państwa. Rolą szkoły, oprócz jej funkcji dydaktycznej, jest dbałość o wszechstronny rozwój każdego z uczniów oraz wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny. Wychowanie rozumiane jest jako wspieranie uczniów w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Program wychowawczo- profilaktyczny szkoły został zatem utworzony w oparciu o analizę potrzeb środowiskowych, wnioski z nadzoru pedagogicznego, obserwację pracy szkoły, obserwacje nauczycieli i pedagoga szkolnego, a także uwagi uczniów i rodziców. Uwzględniono również wartości, którymi kierował się Jan Paweł II. Przeprowadzono diagnozę środowiska szkolnego, na jej podstawie ustalono wartości szczególnie ważne dla społeczności szkolnej. Priorytety dorosłych są nieco inne niż uczniów. Ważna i wspólna dla tych pierwszych (rodzice, nauczyciele, pracownicy niepedagogiczni) okazała się odpowiedzialność. Natomiast najważniejsze wartości dla uczniów to: humor, przyjaźń, rozrywka i bezpieczeństwo. Z powyższych badań można wyciągnąć wniosek, iż łatwiej trafić do młodzieży, gdy pracujemy w miłej atmosferze nacechowanej poczuciem humoru, traktując uczniów jak partnerów i okazując im wsparcie i zaufanie. Natomiast wspólnie ważnymi wartościami dla całej społeczności są bezpieczeństwo fizyczne i emocjonalne oraz uczciwość. Uczniowie wszystkich klas, wskazują problem przemocy słownej jako najbardziej uciążliwy i często występujący. Z tego wynika, że właśnie przemoc słowna w wysokim stopniu zagraża ogólnemu poczuciu bezpieczeństwa.

Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły tworzy spójną całość ze szkolnym zestawem programów nauczania i uwzględnia wymagania opisane w podstawie programowej.

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

Program wychowawczo-profilaktyczny został opracowany na podstawie diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym, z uwzględnieniem:

- wyników ewaluacji (wewnętrznej, zewnętrznej),

- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji wcześniejszego programu wychowawczego i programu profilaktyki realizowanych w roku szkolnym 2016/ 2017
- wniosków i analiz (wnioski z pracy zespołów zadaniowych, zespołów przedmiotowych, zespołów wychowawczych i zespołu ds. PPP),
- koncepcji funkcjonowania i rozwoju szkoły opracowanej przez dyrektora, uwagi, spostrzeżenia, wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo- Profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji programu jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji szkolnego Programu Wychowawczo- Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły,
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie,
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (dyrektor, rada rodziców, samorząd uczniowski),
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły (udział organizacji i stowarzyszeń wspierających działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły),
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu

Istotnym jest, iż ważną rolę w realizacji Programu Wychowawczo- Profilaktycznego Szkoły odegra **system monitoringu CCTV**, którym objęta została szkoła jak i teren przyszkolny (boiska szkolne). Doświadczenia innych szkół/placówek wskazują że już sama obecność systemu monitoringu wpływa pozytywnie na społeczność szkoły oraz osoby odwiedzające placówkę i teren szkoły (szczególnie po godzinach pracy placówki). Uczniowie i pracownicy szkoły czują się bardziej bezpiecznie, jest mniej aktów wandalizmu-zniszczeń oraz postaw agresywnych w placówce i wokół niej.

Zasady korzystania z zapisu systemu monitoringu w szkole:

- W IX Liceum Ogólnokształcącym w Sosnowcu celem zapewnienia bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki budynek i teren szkoły został objęty systemem monitoringu CCTV.
- System monitoringu objęty jest budynek szkoły – 16 kamer oraz teren przyszkolny- boiska szkolne- 12 kamer. Kamery są rozmieszczone w sposób nienaruszający prywatności uczniów i pracowników szkoły (korytarze, szatnie, półpiętro).
- Centrum informacyjne-wizualne monitoringu jest umieszczone w tzw. „dyżurce szkoły”.
- Osobą odpowiedzialną za całość systemu jest dyrektor szkoły, w przypadku jego nieobecności wicedyrektor lub inna osoba wyznaczona.
- Zapis z monitoringu szkoły i terenu przyszkolnego jest na bieżąco śledzony przez wyznaczoną osobę, która o wszystkich nieprawidłowościach w funkcjonowaniu placówki powiadamia w trybie natychmiastowym dyrektora lub osobę go zastępującą w szkole.
- Uprawniony do korzystania z zapisu monitoringu jest dyrektor szkoły (przez hasło), lub osoba przez niego wskazana.
- Nauczyciele, rodzice, instytucje i osoby prywatne mogą przeglądać zapis z monitoringu po uzyskaniu zgody dyrektora. Uczniowie wyłącznie za zgodą dyrekcji w towarzystwie rodziców.
- Dopuszcza się możliwość przekazania zapisu z monitoringu, instytucjom powołanym do ochrony prawa: sądy, prokuratura, policja, w uzasadnionych przypadkach inne.
- Zapis z monitoringu szkoły jest przechowywany nie krócej niż 30 dni.

2. Wizja szkoły

Wspomaganie harmonijnego rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, fizycznej, społecznej i twórczej

3. Misja szkoły

„Wychowanie w szacunku dla życia, dla dobra i piękna”

Jan Paweł II

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata, kształtowanie umiejętności nawiązywania kontaktów z rówieśnikami, także przedstawicielami innych kultur. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym i społecznym, zapewnia pomoc psychologiczną i pedagogiczną

uczniom. Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji. Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

4. Sylwetka absolwenta szkoły

I. Potrafi się uczyć, jest świadomy wagi wiedzy i wykształcenia w kształtowaniu swojej przyszłości.

II. Zna i stara się przestrzegać norm współżycia społecznego.

III. Dostrzega wpływ innych osób i doświadczeń życiowych na kształtowanie własnego systemu wartości.

Dążeniem IX Liceum Ogólnokształcącego w Sosnowcu jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy:

- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności,
- zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- szanuje siebie i innych,
- jest odpowiedzialny,
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia,
- zna i rozumie zasady współżycia społecznego,
- jest tolerancyjny,
- korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne,

- jest ambitny,
  - jest kreatywny,
  - jest odważny,
  - jest samodzielny,
  - posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
  - szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy,
  - jest odporny na niepowodzenia,
  -
- integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole,

5. Koncepcje teoretyczne Szkolnego Programu Wychowawczo- Profilaktycznego

Z dniem 1 września 2017 r., na mocy przepisów Ustawy Prawo oświatowe, wprowadzono warunki umożliwiające wzmocnienie wychowawczej funkcji szkoły. Poprzez wychowanie rozumie się „wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmocniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży” (art. 1 pkt 3 Ustawy Prawo oświatowe). Działalność wychowawcza w szkole i placówce polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej– ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- 2) psychicznej– ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
- 3) społecznej– ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
- 4) aksjologicznej– ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia

sensu istnienia.

Uzupełnieniem procesu wychowania są działania o charakterze profilaktycznym. Ich istotą jest:

- wspomaganie ucznia w zakresie tworzenia umiejętności niezbędnych w radzeniu sobie z trudnościami mających wpływ na prawidłowy rozwój, a także zdrowy styl życia
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka
- inicjowanie i wspomaganie czynników chroniących

Profilaktyka to proces nastawiony na:

- a) eliminację lub redukcję czynników ryzyka,
- b) wzmacnianie czynników chroniących.

Poziomy działań profilaktycznych

I. Profilaktyka uniwersalna

Adresowana do wszystkich uczniów, bez względu na stopień ryzyka wystąpienia zachowań problemowych lub zaburzeń. Na tym etapie działania przede wszystkim ukierunkowane są na tworzeniu wspierającego, otwartego i przyjaznego klimatu szkoły.

II. Profilaktyka selektywna

Adresowana do grup zwiększonego ryzyka (np. młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, uczniów z deficytami poznawczymi). W ramach działań profilaktycznych organizowane są oddziaływania w formie indywidualnej lub grupowej.

III. Profilaktyka wskazująca

Adresowana do jednostek z wysokiego ryzyka. W zakresie działań angażuje się instytucje zewnętrzne świadczące usługi o charakterze psychologicznym i medycznym.

STRATEGIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH:

a) Strategie informacyjne

Dostarczenie informacji na temat skutków zachowań ryzykownych, a tym samym umożliwienie dokonania wyboru.

b) Strategie edukacyjne

Pomagają w rozwijaniu ważnych umiejętności psychologicznych i społecznych

c) Strategie działań alternatywnych

Pomagają w zaspokojeniu ważnych potrzeb młodzieży, osiągnięciu satysfakcji, a także angażowaniu jednostek w pozytywną działalność (sportową, artystyczną, społeczną).

d) Strategie interwencyjne

Podjęmowane działania mają na celu pomoc osobą z trudnościami w identyfikowaniu i rozwiązywaniu ich problemów, a także wspieranie w sytuacjach kryzysowych. Wśród oddziaływań interwencyjnych najczęściej stosuje się: poradnictwo, doradztwo, sesje interwencyjne, telefon zaufania).

e) Strategie zmniejszania szkód

Adresatem podejmowanych działań są grupy najwyższego ryzyka.

f) Strategie zmian środowiskowych

Celem działania jest identyfikacja i zmiana czynników środowiska społecznego i fizycznego, które generują zachowania problemowe.

g) Strategie zmian przepisów

Skierowane do całej społeczności. Polegają na zmianach w zakresie regulacji prawnych, mają na celu także ograniczenie dostępu do środków odurzających, a także ich dystrybucji.

Zachowania ryzykowne dotyczą zdrowia fizycznego, psychicznego i otoczenia społecznego (K. Ostaszewski, 2003).

1. używanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
2. wczesna aktywność seksualna,

3. zachowania agresywne i przestępcze,
4. porzucanie nauki szkolnej,
5. ucieczki z domu.

Systemowe podejście do profilaktyki związane jest z określeniem czynników ryzyka i czynników chroniących.

Czynniki ryzyka to wszystkie elementy związane z jednostką, rodziną i lokalną społecznością zwiększające ryzyko wystąpienia zachowań ryzykownych.

Czynniki chroniące to wszystkie elementy osłabiające działanie czynników ryzyka.

Wykorzystano także następujące podstawy teoretyczne, wyjaśniające przyczynę problemu:

1. *teoria zachowań problemowych Jessorów*

Zdaniem naukowców (Jessor & Jessor), różne zachowania ryzykowne młodzieży pełnią podobną funkcję, tak jak i zachowania konwencjonalne. Mają na celu przede wszystkim zaspokojenie podstawowych potrzeb, a także realizowanie celów rozwojowych. Zachowania ryzykowne, zgodnie z badaniami, mają dostarczyć jednostce korzyści. Teoria ta głosi, iż korzyści mają dla młodzieży większe znaczenie, aniżeli negatywne konsekwencje.

2. *koncepcja czynników chroniących RESILIENCE*

Teoria ta stanowi o procesach i mechanizmach, które wpływają pozytywnie na funkcjonowanie jednostki, pomimo wystąpienia przeciwności losu, a także traumatycznych przeżyć.

3. *koncepcja wzmocnienia odporności (A. Fuller)*

Teoria ta stanowi o występowaniu czynników chroniących jednostkę, a także wspierających prawidłowy rozwój.

6. Diagnoza

Szkolny Program Wychowawczo- Profilaktyczno opracowany został na podstawie diagnozy przy użyciu następujących narzędzi :

- a. ankiety,
- b. rozmowy indywidualne z nauczycielami, rodzicami prowadzone przez wychowawców, pedagoga szkolnego i doradcę zawodowego
- c. obserwacja zachowań uczniów,
- d. analiza osiągnięć szkolnych (badanie poziomu przyrostu wiedzy i umiejętności, konkursy, wyniki egzaminów gimnazjalnych),
- e. analiza dokumentacji szkolnej dotyczącej interwencji wychowawczej (dzienniki, notatki służbowe, dokumentacja pedagoga szkolnego),

f. inna dokumentacja (kierowanie spraw do SR, współpraca z kuratorami, z PPP-2).

Dokonano diagnozy sytuacji wychowawczej oraz ewaluacji celów dotychczasowego Programu Profilaktyki i Programu Wychowawczego. Diagnoza ta objęła całe środowisko szkolne (uczniowie, nauczyciele, rodzice, pracownicy niepedagogiczni).

Jej wynik skierował naszą uwagę na dokładniejsze zbadanie problematyki. W ten sposób ujawniono **czynniki ryzyka**:

- a. uleganie wpływom rówieśników
- b. niewłaściwa komunikacja interpersonalna
- c. brak motywacji do nauki
- d. przebywanie w grupie osób palących papierosy i e-papierosy
- e. niska świadomość wagi korzystania z internetu w godzinach nocnych
- f. sieroctwo i eurosieroctwo
- g. częste korzystanie z telefonu komórkowego
- h. podgrupy w zespołach klasowych
- i. brak poczucia akceptacji przez grupę rówieśniczą

Do **czynników ochronnych** zaliczono:

- a. rodzinę jako źródło wsparcia
- b. możliwość rozmowy z nauczycielami
- c. dyscyplina
- d. świadomość konsekwencji
- e. system wartości i przekonań
- f. wzorce
- g. wiedza o skutkach zażywania substancji psychoaktywnych
- i. umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych i zdolność do poszukiwania pomocy

Szkolny Program Wychowawczo- Profilaktyczny oparto na założeniach ekologicznego modelu profilaktyki, która określa filary działań szkoły:

- a) wspieranie ucznia w rozwoju,
- b) ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia,
- c) inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi.

Adresowany jest do całej społeczności szkolnej: uczniów, rodziców, nauczycieli oraz pracowników niepedagogicznych. Odnosi się także

do społeczności lokalnej.

7. Priorytety w roku szkolnym 2017/ 2018

Uwzględniając wszystkie powyższe dane, ustalono następujące priorytety wychowawcze:

- a. poprawa umiejętności komunikowania się
- b. budowanie poczucia wspólnoty grupowej, rozwijanie umiejętności pracy zespołowej
- c. kształtowanie świadomości dotyczącej uzależnień (w tym behawioralnych)
- d. odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznościowych, bezpieczeństwo w internecie
- e. wzmocnianie wychowawczej roli szkoły

Realizacja priorytetów będzie przebiegała w oparciu o Program Wychowawczo- Profilaktyczny Szkoły oraz polegała na przestrzeganiu przez społeczność szkolną:

- c) zapisów Statutu i WSO,
- d) procedur wewnątrzszkolnych,
- e) praw ucznia, dziecka, człowieka,
- f) zasad współistnienia, współdziałania i rozwiązywania problemów w społeczności szkolnej.

W celu określenia priorytetu wzięto pod uwagę pięć następujących czynników:

- d) duża częstotliwość występowania problemu,
- e) wysoka ranga problemu,
- f) szczególna uciążliwość i zagrożenia,
- g) łatwość wprowadzenia zmiany,
- h) dostępność środków i innych zasobów.

Aby wyznaczyć cele szczegółowe do wybranego priorytetu dokonano analizy problemu według procedury „trzech kroków”.

Krok pierwszy określa możliwe przyczyny:

- a) lekceważące i przedmiotowe traktowanie dziecka w rodzinie,
- b) obserwowanie i doświadczanie agresji słownej w domu i w szkole,
- c) brak reakcji dorosłych na tego typu zachowania,
- d) niezaspokojone potrzeby: akceptacji, bezpieczeństwa, przynależności rodzinnej,
- e) wzmacnianie wzorca przez media,
- f) nieznajomość właściwych sposobów komunikowania się i nawiązywania więzi,
- g) nieumiejętność odreagowania we właściwy sposób,
- h) brak umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych.
- i) brak wiedzy w zakresie zdrowego stylu życia
- j) niska świadomość patologii społecznych
- k) brak znajomości mechanizmu uzależnienia

Krok drugi określa sposoby zlikwidowania i/lub złagodzenia problemów, skorygowania skutków i zapobiegania im w przyszłości:

- a) rozmowa z rodzicami,
- b) pozytywne wzory dla uczniów,
- c) korekcyjne zaspokajanie ważnych potrzeb uczniów,
- d) umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych,
- e) system kontroli kontaktu z agresją w massmediach,
- f) trening w wyrażaniu trudnych emocji,
- g) wprowadzanie jasnych norm i zasad ich egzekwowania i przestrzegania.
- h) edukacja zdrowotna
- i) realizacja profilaktyki
- j) psychoedukacja

Krok trzeci określa zasoby społeczności szkolnej pomocne w likwidacji przyczyn problemów:

- h) komunikatywność wychowawców klas,
- i) konsultacje z pedagogiem dla nauczycieli mających kłopoty z trudnymi uczniami,
- j) fakt udziału nauczycieli w warsztatach psychoedukacyjnych z zakresu radzenia sobie z emocjami i rozwiązywania problemów oraz uzależnień.

8. Cele programu

Wybrany priorytet stanowił podstawę do określenia celów ogólnych programu. Ustalono następujące ogólne cele wychowawcze:

1. Uczeń kształtuje umiejętność współlistnienia i współdziałania w grupie rówieśniczej (integracja grupy) oraz społecznej.
2. Uczeń doskonali swoje umiejętności porozumiewania się z rówieśnikami i dorosłymi.
3. Uczeń jest świadomy swoich zasobów (możliwości) i ograniczeń, kształtuje umiejętność wyznaczania granic w relacjach z innymi ludźmi.
4. Uczeń dba o swoje zdrowie, jest świadomy czym są uzależnienia i jaki wpływ mają na niego
5. Uczeń poszukuje wiedzy o otaczającym go świecie przy użyciu książek

Wszystkie w/w cele ogólne uwzględniają następujące aspekty wychowania:

1. wspomaganie naturalnego rozwoju,
2. kształtowanie sposobu myślenia i postaw,
3. profilaktyka,
4. korekcja deficytów i urazów.

Uwzględniając wiedzę teoretyczną, jak również opierając się na diagnozie, ustalono następujące priorytet wychowawczy:

Podjęcie kroków zaradczych mających na celu poprawę umiejętności komunikowania się, a także podniesienie poziomu poczucia bezpieczeństwa.

Cele ogólne Programu Wychowawczego będą realizowane poprzez cele szczegółowe – operacyjne, które przełożono na zadania.

Cel główny-wychowawczy oraz cele operacyjne dla klas II i III oddziału gimnazjalnego IX Liceum Ogólnokształcącego w Sosnowcu

Cel wychowawczy:

Uczeń doskonali umiejętność współlistnienia i współdziałania w grupie rówieśniczej (integracja grupy) oraz społecznej. Kształtuje postawę opartą na świadomości norm i zasad społecznych, zdrowego stylu życia i bezpieczeństwa

KLASA II

Lp.	Cele operacyjne	Zadania	Termin	Osoba odpowiedzialna	Sposób ewaluacji
1	Stwarzamy pozytywne	tworzymy kontrakt klasowy (IX)	I sem.	wychowawca	kontrakt

	warunki do nawiązania więzi emocjonalnej i społecznej w grupie klasowej	informujemy o prawach i obowiązkach ucznia oraz o zasadach działania społeczności szkolnej		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	dokumentacja wychowawcy
		organizujemy imprezy klasowe i szkolne		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	dziennik lekcyjny
		przeprowadzamy zajęcia integracyjne		wychowawca	obserwacja przez osoby prowadzące
		dyskutujemy na temat poszanowania bliźniego		nauczyciel religii	dziennik lekcyjny
		dokonujemy analizy celów, struktury i ról grupowych		wychowawca	test socjometryczny (X, IV)
		dyskutujemy na temat cech wzbudzających zaufanie, sympatię		wychowawca	rozmowa uczeń-uczeń, uczeń-nauczyciel
		rozwijamy umiejętność uważnego słuchania		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	obserwacja
		rozwijamy umiejętność współdziałania w grupie		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	obserwacja
2	Poznajemy zasady precyzyjnego komunikowania się oraz zasady sprzyjające jasności wypowiedzi	poznajemy sposoby organizacji środowiska i techniki efektywnego uczenia się poszukujemy wiedzy w w/w zakresie w literaturze	I sem.	nauczyciele przedmiotów, wychowawca, pedagog szk.	obserwacja: wychowawca, rodzice, nauczyciele

		określamy sposoby jasnego wypowiedziania się (komunikacja werbalna i niewerbalna)		wychowawca, pedagog szk. wychowawca, nauczyciele przedmiotów	
		poznajemy zasady aktywnego słuchania		wychowawca, pedagog szk. nauczyciele przedmiotów	
		poznajemy przyczyny zakłóceń komunikacji - bariery		wychowawca doradca zawodowy	
		uczymy się używać komunikatu „Ja”		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	
		rozwijamy empatię		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	
		uczymy się kulturalnego korzystania z usług internetowych, takich jak: poczta, grupy dyskusyjne itp.		nauczyciel informatyki, wychowawca, nauczyciele przedmiotów	
3	Poznajemy siebie z własnego doświadczenia i opisu innych osób oraz dostrzegamy zakres	dokonujemy analizy własnego funkcjonowania w różnych rolach społecznych	I sem.	wychowawca, nauczyciele przedmiotów	obserwacja: wychowawca, nauczyciele, rodzice, uczniowie, pedagog, psycholog
		rozwijamy umiejętność interpretowania sytuacji z		wychowawca	

	swoich możliwości i zachowań	różnych punktów widzenia		nauczyciele przedmiotów	
		wzmacniamy poczucie samodzielności i zaradności w sytuacjach trudnych		wychowawca wychowawca, nauczyciele przedmiotów	
		zachęcamy do rozwijania mocnych stron własnej osobowości i pozytywnych postaw wobec innych ludzi (np. wolontariat)		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	
		poznajemy rolę i metody radzenia sobie ze stresem		doradca zawodowy wychowawca, nauczyciele przedmiotów	
		rozwijamy swoje zainteresowania i umiejętności			
4	Tworzymy tradycję szkoły, miasta, regionu, kraju i uczestniczymy w jej kultywowaniu. Kształtujemy postawę patriotyczną	bierzemy udział w ważnych uroczystościach klasowych, szkolnych, środowiskowych (zgodnie z harmonogramem świąt, uroczystości), uczymy się zasad samorządności i demokracji	wg harmonogramu świąt, uroczystości, konkursów i wycieczek szkolnych, akcji wolontaryjnych	wychowawca, nauczyciele przedmiotów	dokumentacja wychowawcy
		przestrzegamy zasad odpowiedniego ubioru i nienagannego wyglądu			
5	Zapobiegamy patologiom i	uczestniczymy w konkursach i imprezach związanych z tradycją i historią lokalną, a także projektach ogólnopolskich i wymianach międzynarodowych reprezentując Polskę z należytą kulturą i postawą	I i II sem.		obserwacja dokonań uczniów

<p>uzależnieniom</p>	<p>angażujemy się w działalność wolontaryjną</p> <p>rozpoznajemy zagrożenia i doskonalimy umiejętność reagowania na nie</p> <p>wykazujemy negatywną postawę wobec wszelkich używek</p> <p>propagujemy wiedzę dotyczącą patologii społecznych</p> <p>posiadamy wiedzę dotyczącą narkotyków, dopalaczy, negatywnych skutków palenia papierosów i papierosów; wiemy czym są i jak działają na organizm substancje psychoaktywne</p> <p>kształtujemy świadomość dotyczącą uzależnień behawioralnych</p> <p>zdobywamy wiedzę o tym czym są i jak działają sekty</p>		<p>koordynator SKW wychowawcy, nauczyciele, pedagog, doradca zawodowy</p>	<p>dokumentacja SKW</p> <p>dokumentacja wychowawcy, pedagoga, doradcy</p>
----------------------	--	--	---	---

6.	Kształtujemy postawę prozdrowotną	<p>rozwijamy właściwą postawę wobec życia i zdrowia jako najważniejszych wartości</p> <p>rozwijamy świadomość dotyczącą wykorzystania ruchu w życiu człowieka jako skutecznego sposobu dbania o zdrowie psychiczne</p> <p>zdobynamy i propagujemy wiedzę dotyczącą zaburzeń zdrowia psychicznego</p>	II sem.	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, doradca zawodowy	dokumentacja wychowawcy, pedagoga, doradcy
----	-----------------------------------	--	---------	--	---

7.	Dbamy o bezpieczeństwo	<p>propagujemy wiedzę na temat prawnych i moralnych skutków posiadania, zażywania i rozprowadzania środków psychoaktywnych</p> <p>wiemy jak bezpiecznie korzystać z internetu, rozpoznajemy zjawisko cyberprzemocy</p> <p>rozwijanie umiejętności wykorzystywania elementów negocjacji i mediacji w sytuacji rozwiązywania konfliktów</p> <p>rozwijamy umiejętności podejmowania działań zgodnych ze zweryfikowanymi źródłami wiedzy</p> <p>utrwalamy umiejętności oceny konsekwencji podejmowanych działań dla siebie i dla innych – określanie alternatywnych rozwiązań problemu</p> <p>rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji.</p>	I i II sem.	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, doradca zawodowy	dokumentacja wychowawcy, pedagoga, doradcy
----	------------------------	--	-------------	--	---

8.	<p>Kształtujemy aktywną postawę wobec nauki, przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy</p>	<p>doskonalimy umiejętność rozpoznawania swoich mocnych i słabych stron</p> <p>rozwijamy zainteresowania i uzdolnienia</p> <p>kształtujemy postawę twórczą</p> <p>podnosimy efekty kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji i wyników egzaminów zewnętrznych</p> <p>uczymy się planowania i dobrej organizacji własnej pracy</p> <p>współpracujemy z instytucjami w celu uzyskania informacji o sytuacji na lokalnym rynku pracy</p>	I i II sem.	<p>doradca zawodowy wychowawcy, nauczyciele, pedagog,</p>	<p>dokumentacja doradcy, wychowawcy, pedagoga,</p>
----	---	---	-------------	---	--

9.	Stwarzamy pozytywne warunki edukacji i wychowania	<p>współpracujemy z rodzicami, wspieramy ich w procesie wychowawczym</p> <p>analizujemy frekwencję uczniów</p> <p>systematycznie informujemy rodziców o absencji uczniów</p> <p>przygotowujemy wywiadówki, dni otwarte, indywidualne spotkania z rodzicami,</p>	I i II sem.	dyrektor, wicedyrektor, wychowawcy, nauczyciele, pedagog, doradca zawodowy	dokumentacja dyrektora, wicedyrektora, wychowawcy, pedagoga, doradcy
----	---	---	-------------	--	---

Efekty działań wychowawczo- profilaktycznych (klasa druga)

Uczeń:

1. Przestrzega normy współżycia społecznego.
2. Dbą o kulturę żywego słowa, kształtuje nawyki grzecznościowe.
3. Potrafi dostrzec właściwe i niewłaściwe zachowanie.
4. Jest świadomy swoich zasobów i ograniczeń.
5. Zna zagrożenia jakie niosą patologie i uzależnienia
6. Współtworzy i przestrzega normy grupowe.
7. Wyraża chęć i potrzebę działania w grupie klasowej, szkolnej, pozaszkolnej.
8. Chętnie integruje się z klasą.
9. Uczestniczy w kultywowaniu tradycji szkoły, miasta, środowiska, kraju
10. Wie, jak zorganizować proces uczenia się
11. Bezpiecznie korzysta z internetu
12. Dbą o zdrowie i bezpieczeństwo własne i innych
13. Współpracuje z innymi

- 14. Zna wartość nauki i pracy
- 15. Angażuje się w działalność wolontariacką
- 16. Wykazuje się postawą patriotyczną

Cel wychowawczy: *Uczeń doskonali swoje umiejętności komunikacyjne. Wzmacnia postawę prozdrowotną. Doskonali wiedzę w zakresie bezpieczeństwa*

KLASA III

Lp.	Cele operacyjne	Zadania	Termin	Osoba odpowiedzialna	Sposób ewaluacji
1	Stwarzamy pozytywne warunki do nawiązania więzi emocjonalnej i społecznej w grupie klasowej, szkolnej, pozaszkolnej	aktualizujemy kontrakt klasowy (IX)	I sem.	wychowawca,	kontrakt klasowy
		przypominamy i informujemy o prawach i obowiązkach oraz o zasadach działania społeczności szkolnej		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	dokumentacja wychowawcy, dziennik lekcyjny
		zwiększamy świadomość na temat czynników sprzyjających rozwojowi grupy i naruszających rozwój grupy		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	test socjometryczny (X, IV)
		pobudzamy do ekspresji twórczej		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	analiza pracy młodzieży
		uświadamiamy znaczenie reguł i norm grupowych dla współżycia i współpracy		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	obserwacja zachowań uczniów

		dyskutujemy na temat poszanowania bliźniego		nauczyciel religii	dziennik klasowy
		zwiększamy poczucie tożsamości grupowej		Wychowawca, n-le przedmiotów	obserwacja zachowań uczniów
		rozwijamy umiejętność zachowań asertywnych		Wychowawca, n-le przedmiotów	obserwacja zachowań uczniów
		organizujemy imprezy klasowe, szkolne, środowiskowe i uczestniczymy w nich		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	dziennik lekcyjny, sprawozdania
2	Poznajemy zasady precyzyjnego komunikowania się oraz zasady sprzyjające jasności wypowiedzi	dokonyjemy analizy przyczyn błędów w odbiorze komunikatu i poznajemy sposoby ich uniknięcia (bariery)	I sem. II sem.	wychowawca	rozmowy z uczniami: wychowawca, nauczyciele, rodzice
		uświadamiamy znaczenie przestrzegania zasad komunikacji w dyskusji		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	
		ćwiczymy umiejętność wyrażania uczuć negatywnych przy użyciu komunikatu „Ja”		wychowawca	obserwacja, rozmowy: wychowawca, nauczyciele, rodzice
		uświadamiamy znaczenie kontroli w ekspresji wyrażanych uczuć		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	

		<p>rozwijamy umiejętność konstruktywnego rozwiązywania konfliktów</p>		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	obserwacja, rozmowy: wychowawca, nauczyciele, rodzice, pedagog
		<p>uświadamiamy sobie zasady korzystania z nośników informacji ze szczególnym uwzględnieniem działań niezgodnych z prawem</p>		nauczyciele przedmiotów, wychowawca, pedagog	
3	<p>Poznajemy siebie z własnego doświadczenia i opisu innych osób oraz dostrzegamy zakres swoich możliwości i zachowań</p>	<p>zwiększamy świadomość własnych potrzeb i potrzeb innych ludzi (np. działalność charytatywna)</p>	I sem.	wychowawca	rozmowy: wychowawca-uczniowie
		<p>poszerzamy wiedzę na temat cenionych wartości (moralnych)</p>		wychowawca	pedagog-uczniowie
		<p>ukazujemy różnice motywów ludzkich zachowań</p>		wychowawca	
		<p>wzmacniamy wiarę w możliwość zmiany siebie, pobudzamy</p>		wychowawca,	
		<p>motywację do samodoskonalenia</p>			
		<p>poszerzamy świadomość własnych zasobów (zalet) i ograniczeń (wad)</p>		nauczyciele przedmiotów wychowawca, nauczyciele przedmiotów	
		<p>zwiększamy samoświadomość na temat czynników wpływających na samopoczucie. Uczymy się relaksu</p>		wychowawca	

		kształtujemy samoświadomość predyspozycji zawodowych		doradca zawodowy	
		poznajemy zawody, klasyfikujemy i wybieramy zawód zgodnie z predyspozycjami		doradca zawodowy	
4	Tworzymy tradycję szkoły, miasta, regionu i uczestniczymy w jej kultywowaniu	bierzemy udział w ważnych uroczystościach klasowych, szkolnych, środowiskowych (zgodnie z harmonogramem świąt, uroczystości)	wg harmonogramu świąt, uroczystości, konkursów i wycieczek szk., akcji wolontaryjnych	wychowawca, nauczyciele przedmiotów	dokumentacja wychowawcy
		uczestniczymy w konkursach i imprezach związanych z tradycją i historią lokalną		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	obserwacja dokonań uczniów
5	Zapobiegamy				

	<p>patologiom i uzależnieniom</p>	<p>angażujemy się w działalność wolontaryjną</p> <p>rozpoznajemy zagrożenia i doskonalimy umiejętność reagowania na nie (doskonalenie asertywności)</p> <p>kształtujemy negatywną postawę wobec wszelkich używek</p> <p>propagujemy wiedzę w zakresie działalności instytucji pomocowych dla osób uzależnionych</p> <p>propagujemy wiedzę w zakresie patologii społecznych</p> <p>kształtujemy wiedzę na temat zagrożeń cywilizacyjnych</p>		<p>koordynator SKW</p> <p>wychowawcy, nauczyciele, pedagog, doradca zawodowy</p>	<p>dokumentacja SKW</p> <p>dokumentacja wychowawcy, pedagoga</p>
--	-----------------------------------	---	--	--	--

6.	Kształtujemy postawę prozdrowotną	<p>nabywamy umiejętności dostrzegania indywidualnych różnic związanych ze sposobem reagowania na stres</p> <p>doskonalimy umiejętności wyrażania własnych uczuć: dawania i przyjmowania informacji zwrotnej (bez obwiniania innych)</p> <p>rozwijamy umiejętności dokonywania oceny własnych umiejętności życiowych i planowania ich rozwoju</p> <p>doskonalimy umiejętności planowania, organizowania oraz oceniania własnego uczenia się, planowania przyszłości oraz wyznaczania celów i ich realizacji</p> <p>utrwalamy umiejętności rozpoznawania symptomów zagrożeń zdrowia fizycznego, kładziemy nacisk na dbamy o zdrowie poprzez aktywność fizyczną</p> <p>rozwijamy postawę proaktywną, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania i decyzje.</p>	II sem.	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, doradca zawodowy	dokumentacja wychowawcy, pedagoga, doradcy
----	-----------------------------------	---	---------	--	--

7.	Dbamy o bezpieczeństwo	<p>rozwijamy postaw aprobowujących abstynencję i unikanie substancji psychoaktywnych w wymiarach: emocjonalnym (pozytywny stosunek do abstynencji), poznawczym (dysponowanie wiedzą na temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych) i behawioralnym (nieużywanie substancji psychoaktywnych)</p> <p>wiemy jak bezpiecznie korzystać z internetu</p> <p>dostrzegamy wyzwania i zagrożenia związane z pełnieniem obecnych i przyszłych ról społecznych</p> <p>kształtujemy postawę zapobiegającą wczesnym kontaktom seksualnym i związanym z nimi problemom</p> <p>utrwalamy informacje o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy</p>	I i II sem.	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, doradca zawodowy	dokumentacja wychowawcy, pedagoga, doradcy
----	------------------------	---	-------------	--	--

8.	Kształtujemy aktywną postawę wobec nauki, przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy	<p>doskonalimy umiejętność rozpoznawania swoich mocnych i słabych stron</p> <p>rozwijamy zainteresowania i uzdolnienia</p> <p>kształtujemy postawę twórczą</p> <p>podnosimy efekty kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji i wyników egzaminów zewnętrznych</p> <p>uczymy się planowania i dobrej organizacji własnej pracy</p> <p>współpracujemy z instytucjami w celu uzyskania informacji o sytuacji na lokalnym rynku pracy</p> <p>dokonujemy orientacji zawodowej, wypełniamy testy kompetencji i uzdolnień</p>	I i II sem.	doradca zawodowy wychowawcy, nauczyciele, pedagog,	dokumentacja doradcy, wychowawcy, pedagoga,
----	--	--	-------------	---	---

9.	Stwarzamy pozytywne warunki edukacji i wychowania	<p>współpracujemy z rodzicami, wspieramy ich w procesie wychowawczym</p> <p>analizujemy frekwencję uczniów</p> <p>systematycznie informujemy rodziców o absencji uczniów</p>	I i II sem.	dyrektor, wicedyrektor, wychowawcy, nauczyciele, pedagog, doradca zawodowy	dokumentacja dyrektora, wicedyrektora, wychowawcy, pedagoga, doradcy
----	---	--	-------------	---	--

Efekty działań wychowawczo- profilaktycznych (klasa III)

Uczeń:

1. Stara się przestrzegać norm współżycia społecznego.
2. Dbą o kulturę żywego słowa, kształtuje nawyki grzecznościowe.
3. Potrafi dostrzec właściwe i niewłaściwe zachowanie.
4. Jest świadomy swoich zasobów i ograniczeń.
5. Zna zagrożenia jakie niosą patologie i uzależnienia
6. Współtworzy i przestrzega normy grupowe.
7. Wyraża chęć i potrzebę działania w grupie klasowej, szkolnej, pozaszkolnej.
8. Chętnie integruje się z klasą.
9. Uczestniczy w kultywowaniu tradycji szkoły, miasta, środowiska, kraju
10. Wie, jak zorganizować proces uczenia się
11. Bezpiecznie korzysta z internetu, zna zagrożenia wynikające z jego korzystania
12. Dbą o zdrowie i bezpieczeństwo własne i innych
13. Współpracuje z innymi
14. Zna wartość nauki i pracy
15. Angażuje się w działalność wolontariacką

16. Wykazuje się postawą patriotyczną
17. Wie czym są zagrożenia cywilizacyjne
18. Diagnozuje własne zasoby
19. Wykazuje się postawą otwartą wobec innych, jest tolerancyjny
20. Wie jak reagować w sytuacjach trudnych i zagrożenia

Cel wychowawczy:

Uczeń jest świadomy swoich zasobów i ograniczeń, potrafi wyznaczać granice własnej niezależności i odpowiedzialności. Umie ponosić odpowiedzialność za siebie i innych. Kieruje się zasadą bezpieczeństwa, poszanowania siebie i godności innych.

KLASA I Liceum Ogólnokształcącego

Lp.	Cele operacyjne	Zadania	Termin	Osoba odpowiedzialna	Sposób ewaluacji
1	Stwarzamy pozytywne warunki do nawiązania więzi emocjonalnej i społecznej w grupie klasowej	tworzymy kontrakt klasowy (IX) przypominamy o prawach i obowiązkach oraz o zasadach działania społeczności szkolnej	I sem.	wychowawca wychowawca, nauczyciele przedmiotów	kontrakt klasowy dokumentacja wychowawcy klasy, dziennik lekcyjny

		organizujemy imprezy klasowe, szkolne, środowiskowe i uczestniczymy w nich		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	
		rozwijamy umiejętność nawiązywania kontaktów w grupie		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	test socjometryczny (X, IV)
		dyskutujemy na temat poszanowania bliźniego		nauczyciel religii	dziennik lekcyjny
		pobudzamy do refleksji nad zakresem i poziomem otwartości własnej i członków grupy		wychowawca	obserwacja, sondaż,
		ćwiczmy umiejętność podejmowania wspólnych decyzji		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	obserwacja: wychowawca rodzice nauczyciele
		doskonalimy umiejętność asertywnego wyrażania własnych opinii niezgodnych z opiniami innych		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	
2	Poznajemy zasady precyzyjnego komunikowania się oraz zasady sprzyjające jasności wypowiedzi	wzmacniamy kondycję psychiczną, która ułatwi powstawanie w psychice ucznia mechanizmów obronnych, pozwalających przełamywać bariery bez używania agresji i przemocy	I sem. II sem.	wychowawca	dziennik lekcyjny
		doskonalimy umiejętność skutecznego porozumiewania się			

		<p>ćwiczymy umiejętność wyrażania i obrony swoich praw oraz prawa innych do asertywnej odmowy</p> <p>poznajemy techniki ułatwiające aktywne słuchanie (parafraza, odzwierciedlanie uczuć, dowartościowanie, dojaśnianie)</p> <p>zwracamy uwagę na kulturę słowa podczas wypowiedzi i dyskusji z rówieśnikiem i osobą dorosłą</p> <p>ćwiczymy umiejętność negocjacji nastawionej na współpracę</p> <p>zwiększamy świadomość na temat korzystania z nośników informacji, ze szczególnym uwzględnieniem działań niezgodnych z prawem</p>		<p>wychowawca, nauczyciele przedmiotów</p> <p>wychowawca</p> <p>nauczyciel informatyki, wychowawca</p> <p>wychowawca, nauczyciele przedmiotów, pedagog</p> <p>obserwacja: wychowawca, rodzice, nauczyciele</p>
3	<p>Poznajemy siebie z własnego doświadczenia i opisu innych osób oraz dostrzegamy zakres swoich możliwości i zachowań</p>	<p>niesiemy pomoc w uświadamianiu roli innych osób i doświadczeń życiowych w kształtowaniu własnego systemu wartości (np. wolontariat)</p> <p>poszerzamy orientację na temat różnych stylów życia, pogłębiajemy samoświadomość w zakresie preferowanego stylu życia (akceptacja i tolerancja)</p> <p>uświadamiamy sobie istotę sytuacji konfliktowej i własnej strategii</p> <p>pogłębiaamy refleksje nad własną przyszłością, uświadamiamy sobie znaczenie własnej aktywności w kształtowaniu swego życia</p>	I sem.	<p>wychowawca, pedagog</p> <p>wychowawca</p> <p>wychowawca, doradca zawodowy</p> <p>obserwacja: wychowawca, rodzice, nauczyciele, pedagog, doradca zawodowy</p> <p>dokumentacja wychowawcy</p>

				wychowawca, doradca zawodowy wychowawca, nauczyciele przedmiotów	
		rozwijamy poczucie sprawstwa		wychowawca, nauczyciele przedmiotów	
		dokonyjemy samooceny, dążymy do pozytywnego myślenia o sobie		wychowawca, nauczyciele przedmiotów, pedagog	
		pobudzamy motywację do pracy nad sobą		doradca zawodowy	
		rozszerzamy informacje edukacyjne i zawodowe		doradca zawodowy	
		konfrontujemy własne osiągnięcia i umiejętności z oczekiwaniami pracodawców		doradca zawodowy	
		dokonyjemy planu swojej kariery		wychowawca, nauczyciele przygotowujący	
4	Tworzymy tradycję szkoły, miasta, regionu i uczestniczymy w jej	bierzemy udział w ważnych uroczystościach klasowych, szkolnych, środowiskowych, ogólnopolskich	wg harmonogram u świąt,	wychowawca, nauczyciele przygotowujący	obserwacja dokonań uczniów

kultywowaniu. Kształtujemy postawę patriotyczną	uczestniczymy w konkursach i imprezach związanych z tradycją i historią lokalną	uroczystości, konkursów i wycieczek szk., akcji wolontaryjnych		
	angażujemy się w działalność wolontaryjną bierzemy udział w projektach		koordynator SKR	dokumentacja SKW
			wychowawcy, nauczyciele, pedagog, doradca zawodowy	dokumentacja wychowawcy, pedagoga

5.	Zapobiegamy patologiom, uzależnieniom. Dbamy o zdrowy styl życia. Uczymy się odpowiedzialności.	<p>zdobywamy informacje o roli i znaczeniu rodziny w życiu człowieka</p> <p>uczymy się wzmacniać więzi w rodzinach</p> <p>promujemy pozytywne wzorce</p> <p>zdobywamy wiedzę o trzeźwym stylu życia kształtujemy świadomość zagrożeń cywilizacyjnych, uczymy się o chorobach cywilizacyjnych, poznajemy wpływ strsu na funkcjonowanie jednostki</p> <p>poszerzamy wiedzę o substancjach psychoaktywnych i zaburzeniach psychicznych</p>	I i II semestr	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, doradca zawodowy	dokumentacja wychowawcy, pedagoga
----	---	---	----------------	--	-----------------------------------

Efekty działań wychowawczych (klasa I)

Uczeń:

1. Dostrzega wpływ innych osób i doświadczeń życiowych na kształtowanie własnego systemu wartości.
2. Potrafi wyznaczyć sobie cel i dążyć do jego osiągnięcia.
3. Potrafi konstruktywnie komunikować się
4. Zna i stosuje zasady aktywnego słuchania.
5. Jest świadomy zagrożeń jakie niosą patologie społeczne i uzależnienia
6. Cechuje się postawą otwartą na innych, jest tolerancyjny
7. Ma świadomość swoich zasobów

9. Plan działań

KLASA II

I. ORGANIZACJA I PRZYGOTOWANIE DO PRACY

1. WSO z zachowania, kryteria oceniania, statut szkoły, dokumenty szkoły.
2. Wybór samorządu klasowego. Zasady kulturalnego zachowania się wobec innych uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły.
3. Realizacja programu „Golden 5”.
4. Procedury postępowania w trudnych sytuacjach.
5. Kontrakt klasowy – tworzenie i respektowanie norm klasowych.
6. Sposoby i metody organizacji nauki i czasu wolnego.

II. INTEGRACJA GRUPY

1. Budowanie poczucia wspólnoty grupowej.

2. Poznajmy się lepiej – uczenie uważnego słuchania i jasności wypowiedzi.
3. „Poznajmy się bliżej”- I część programu profilaktycznego „Znajdź właściwe rozwiązanie” (2h)
4. Poznajmy się w działaniu- warsztat pracy grupowej

III. KOMUNIKOWANIE SIĘ

1. Rozwijanie umiejętności aktywnego słuchania (np. „rysunek”- komunikacja jedno i dwu-kierunkowa).
2. Uświadomienie znaczenia przestrzegania zasad komunikacji w dyskusji
3. Bariery komunikacyjne.
4. Rozwijanie umiejętności wczuwania się w sytuację i przeżycia drugiej osoby – wprowadzenia pojęcia „empatia”.
5. Komunikat „ja” – ćwiczenie umiejętności.

IV. ROZWÓJ OSOBISTY

1. Test wielorakiej inteligencji, test na preferowane style uczenia się (2h)
2. Poznanie pozytywnych cech swego charakteru – uświadomienie sobie swoich zalet.
3. Wzmacnianie poczucia własnej wartości.
4. Działalność wolontaryjna

V. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW, KONFLIKTÓW, PODEJMOWANIE DECYZJI

1. Bezpieczne poruszanie się w internecie – gdzie szukać pomocy w trudnej sytuacji.
2. Kształtowanie umiejętności gospodarowania własnym czasem.
3. Co nas stresuje? Jak sobie z tym radzić?
4. „Znajdź właściwe rozwiązanie”- IV część programu profilaktycznego „Znajdź właściwe rozwiązanie”.

VI. ASERTYWNOŚĆ I TOLERANCJA

5. „Naucz się mówić NIE” – III część programu profilaktycznego „Znajdź właściwe rozwiązanie”.

VII. PROFILAKTYKA

1. „Uwierz w siebie” – V część programu profilaktycznego „Znajdź właściwe rozwiązanie”
2. Mam prawo się złościć. Emocje w życiu człowieka.
3. Złość, agresja, przemoc – różnice.
4. Patologie społeczne
5. Uzależnienia
6. Zdrowie psychiczne
7. Odpowiedzialność karna nieletnich
8. Bezpieczne korzystanie z internetu; cyberprzemoc

VIII. DIAGNOZA GRUPY

1. Test socjometryczny Morena (październik i kwiecień).

IX. IMPREZY OKOLICZNOŚCIOWE

1. Wg potrzeb. (2h)

X. DORADZTWO ZAWODOWE

- a. Poznajemy swoje zainteresowania i umiejętności.
- b. Komunikacja werbalna i niewerbalna. Bariery.
- c. Diagnoza mocnych i słabych stron, diagnoza zainteresowań.

KLASA III

I. ORGANIZACJA I PRZYGOTOWANIE DO PRACY

1. WSO z zachowania, kryteria oceniania, statut szkoły, dokumenty szkoły.
2. Wybór samorządu klasowego. Zasady kulturalnego zachowania się wobec innych uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły
3. Realizacja programu „Golden 5”.
4. Procedury postępowania w trudnych sytuacjach.
5. Kontrakt klasowy
6. Sposoby i metody organizacji nauki i czasu wolnego.

II. INTEGRACJA GRUPY

1. Poszukiwanie i analiza celów grupowych. Proces i role grupowe.
2. Zwiększenie poczucia solidarności i współpracy grupowej oraz uświadomienie własnego wkładu w rozwój i funkcjonowanie grupy
3. Akceptacja i tolerancja wypowiedzi innych osób
4. Wzmocnienie tożsamości zespołu klasowego.

III. KOMUNIKOWANIE SIĘ

- ❖ Przypomnienie reguł uważnego słuchania i jasnego wysławiania się.
- ❖ Zasady prawidłowego dyskusowania uwzględniające wypowiedzi w duchu tolerancji do wypowiedzianych poglądów.
- ❖ Rozwijanie zdolności empatycznego rozumienia i odczuwania.
- ❖ Komunikat „ja” – doskonalenie umiejętności.

IV. ROZWÓJ OSOBISTY

1. Uświadomienie sobie własnego nastawienia do życia (poznanie pojęć: pesymista i optymista) oraz jego konsekwencji.
2. Kształtowanie wglądu we własną osobowość szczególnie w okresie dojrzewania.
3. Działalność wolontaryjna

V. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW, KONFLIKTÓW, PODEJMOWANIE DECYZJI

- a. Stres – zwiększenie samoświadomości na temat czynników wpływających na samopoczucie. Nauka relaksu.
- b. Ćwiczenie umiejętności wspólnego podejmowania decyzji.
- c. Ćwiczenie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemów i konfliktów z zastosowaniem sztuki negocjacji.
- d. Wpływ telewizji, radia i mediów elektronicznych na rozwój naszego systemu wartości.

VI. ASERTYWNOŚĆ I TOLERANCJA

1. Rozwijanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych opinii.
2. Uświadomienie sobie prawa innych osób do asertywnej odmowy.

VII. PROFILAKTYKA

1. Zwiększenie samoświadomości poprzez uczestnictwo w dyskusji na temat szkodliwości: palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania innych środków psychoaktywnych.
2. Zdrowy styl życia – zachęcanie do dbałości o zdrowie fizyczne, psychiczne i właściwe odżywianie.
3. Zwiększenie samoświadomości ucznia poprzez uczestnictwo w dyskusji na temat „Przeciwdziałania agresji”.
4. Klasa bez problemu
5. „Nie piję, bo tak”
6. Dopalacze. Nowe zagrożenia.
7. Cyberprzemoc; bezpieczne korzystanie z internetu
8. Zagrożenia cywilizacyjne i patologie społeczne (w tym sekty)
9. Zdrowie psychiczne

VIII. DIAGNOZA GRUPY

6. Test socjometryczny Morena (październik i kwiecień).

IX. IMPREZY OKOLICZNOŚCIOWE

1. Wg potrzeb (2h).

X. DORADZTWO ZAWODOWE

- a. Moje wartości a przyszły zawód.
- b. Poznaję grupy zawodowe. Zawody na rynku pracy
- c. Wymagania i predyspozycje do wykonywania zawodów.

KLASA I Liceum Ogólnokształcącego

I. ORGANIZACJA I PRZYGOTOWANIE DO PRACY

- WSO z zachowania, kryteria oceniania, statut szkoły, dokumenty szkoły.
- Wybór samorządu klasowego. Zasady kulturalnego zachowania się wobec innych uczniów, nauczycieli, pracowników szkoły
- Realizacja programu „Golden 5”.
- Procedury postępowania w trudnych sytuacjach.
- Kontrakt klasowy – aktualizacja kontraktu klasowego.
- Sposoby i metody organizacji nauki i czasu wolnego.

II. INTEGRACJA GRUPY

1. Analiza samopoczucia członków grupy, pobudzenie motywacji do działania integracyjnego.
2. Inspirowanie grupy własnymi pomysłami – akceptacja i tolerancja.
3. Rozwijanie umiejętności podejmowania współpracy w grupie.

III. KOMUNIKOWANIE SIĘ

1. Poznanie i ćwiczenie technik ułatwiających aktywne słuchanie (parafraza, odzwierciedlanie uczuć, dowartościowanie, dojaśnianie).
2. Przypomnienie cech jasnego wysławiania się (ton głosu, szybkość mówienia, język wypowiedzi, itp.).
3. Próba oceny swoich umiejętności dyskusyjnego dyskusowania w aspekcie rzeczowości, argumentów i szacunku dla cudzych poglądów.
4. Rozwijanie umiejętności odczytywania emocji przeżywanych przez partnera.

IV. ROZWÓJ OSOBISTY

1. Wpływ przeżyć osobistych w okresie dojrzewania na myślenie, zachowanie, aktywność.
2. Wzmocnienie poczucia własnej wartości.
3. Kształtowanie osobowości ucznia poprzez motywację do działania w szkolnych i pozaszkolnych kołach zainteresowań.
4. Motywowanie do nauki poprzez prezentowanie sylwetek wybitnych przedstawicieli świata nauki
5. Działalność wolontaryjna

V. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW, KONFLIKTÓW, PODEJMOWANIE DECYZJI

4. Rozwijanie i doskonalenie umiejętności planowania.
5. Kształtowanie umiejętności ukierunkowania swoich działań w celu osiągnięcia wspólnego celu (podjęcie wspólnej decyzji).
6. Rozwijanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemów i konfliktów
7. Ćwiczenie umiejętności negocjacji nastawionych na współpracę.
8. Stres – pogłębienie umiejętności obniżania lęku, pozytywnego myślenia (ćwiczenie technik).

VI. ASERTYWNOŚĆ I TOLERANCJA

1. Rozwijanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych opinii.
2. Ćwiczenie umiejętności asertywnego wypowiedziania własnych opinii niezgodnych z opiniami innych.

VII. PROFILAKTYKA

1. Zwiększenie samoświadomości poprzez uczestnictwo w pogadankach na temat szkodliwości: palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania innych środków psychoaktywnych, nowych zagrożeń
2. Zwiększenie samoświadomości ucznia poprzez uczestnictwo w pogadankach na temat profilaktyki zdrowotnej.
3. Zagrożenia cywilizacyjne, w tym: cyberprzemoc, sekty, zdrowie psychiczne i choroby psychiczne, choroby psychosomatyczne
3. "Klasa bez problemu"- program profilaktyczny
4. Bezpieczne korzystanie z internetu

VIII. DIAGNOZA GRUPY

1. Test socjometryczny Morena (październik i kwiecień).

IX. IMPREZY OKOLICZNOŚCIOWE

1. Wg potrzeb (2h).

X. DORADZTWO ZAWODOWE

- a. Rozszerzamy informacje edukacyjne i zawodowe. Ścieżka kariery.
- b. Dokonujemy planu kariery w oparciu o mocne i słabe strony

10. Podstawa prawna

- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).
- Ustawa o zmianie ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 8 kwietnia 2016 r. (Dz. U. z 2016 r, poz. 546). Ustawa o ochronie zdrowia

psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994 r. (Dz. U. Nr 111, poz. 535; z późn. zm. – Dz. U. Nr 113, poz. 731 z 1997 r., Dz. U. Nr 141, poz. 1183 z 2005 r.)

- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. Poz. 59).
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (tekst jednolity – Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109; z późn. zm.).
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. Poz. 1249).
- Priorytety Ministra Edukacji Narodowej na rok szkolny 2017/ 2018